

РЕШЕНИЕ

№ 8243

гр. С-ИЯ, 19.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 171 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и трети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МИРОСЛАВА АНГ. Й.
ВЕЛИКОВА

при участието на секретаря МИНКА Х. БАШОВА
като разглежда докладваното от МИРОСЛАВА АНГ. Й. ВЕЛИКОВА
Гражданско дело № 20211110143047 по описа за 2021 година

Производството е образувано по предявени от „ПИБ“ АД, ЕИК ..... срещу Т.С.Н. ЕГН ***** съединени искиове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК вр. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. чл. 430 ТЗ вр. чл. 121 ЗЗД, чл. 86 ЗЗД и чл. 92, ал. 1 ЗЗД за установяване съществуването на сумите от 1885 евро, представляваща главница, ведно със законната лихва от 15.01.2019 г. (датата на подаване на заявлението в съда) до пълното погасяване на задължението, договорна лихва в размер на 148,05 евро за периода от 15.01.2016 г. – 15.01.2019 г. и наказателна лихва в размер на 1023,35 евро за периода от 15.01.2016 г. – 15.01.2019 г. по договор за банков кредит № ...../..... г., за които суми е издадена заповед за изпълнение на осн. чл. 410 от ГПК по ч.гр.д № ...../.....9 г. по описа на СРС, 171 състав.

Ответницата е подала писмен отговор в указания срок, оспорва предявените искиове. Оспорва да дължи претендираните от ищеца суми. Релевира възражение за изтекла погасителна давност и навежда твърдения за нищожност на клаузи по договора за кредит.

Съдът, като обсъди събраните по делото доказателства, достигна до следните фактически и правни изводи:

От представените по делото писмени доказателства се установява, че с Договор за банков кредит № ...../..... г. на Т.С.Н. в качеството ѝ на кредитополучател е предоставен заем в размер на 1885 евро от „ПИБ“ АД, в качеството ѝ на кредитор. Кредитополучателят е усвоил изцяло отпуснатия кредит на 14.08.2013 г. се е задължил да върне предоставената сума в срок до 24.07.2017 г., който съгласно т. 3 от договора е крайният срок за погасяване

на предоставения кредит. Длъжникът не погасява задълженията си към банката в срок, с оглед на което, считано от датата на падежа - 24.07.2017 г., целият кредит е изискуем.

Поради непогасяване на задължението си по договора за банков кредит до крайния срок от страна на ответника, на 15.01.2019 г., ищовото дружество е подало заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист на основание чл. 417, т. 2 от ГПК.

Районен съд град С-ИЯ по ч.г.д № ...../....9г., е уважил изцяло искането на банката и издал заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист срещу ответника. Съгласно договора, страните са договорили, че за ползвания кредит кредитополучателя заплаща на кредитора годишен лихвен процент в размер на базовия лихвен процент на банката за евро, увеличен с надбавка от 10.01 пункта, като към датата на сключване на договора, същия за евро е бил в размер на 7,99 %. Съгласно разпоредбите на сключения договор, при забава в плащането на някоя от погасителните вноски от страна на кредитополучателите по каквато и да било причина, се отнасят в просрочие и се олихвяват с договорения в раздел II, т. 4 лихвен процент плюс наказателна надбавка в размер на законната лихва, считано от деня, следващ датата на падежа на съответната вноска. Допуснатата ССЧЕ установява, че сумата по кредита е усвоена, а неиздължената главница е 1885 евро, ведно с 133,89 евро договорна лихва за периода 15.01.2016 г.- 24.07.2017 г. и наказателна лихва в общ размер 1321,54 евро за периода 15.01.2016 г. – 15.01.2019 г. като този размер е по-висок на претендираната сума, а именно 1023,35 евро за периода от 15.01.2016 г. – 15.01.2019 г.

Софийският районен съд, вземайки предвид материалите по делото и доказателствата, въз основа на вътрешното си убеждение и закона, прави следните правни изводи:

Подписаният между страните договор е такъв за банков кредит по чл. 430 и сл. от ТЗ.

Сключен е в предвидената от закона /чл. 430, ал. 3 от ТЗ/ писмена форма за действителност, като в него са уговорени всички съществени клаузи – размер на кредита и валута, в която се предоставя, начин на издължаване, размер на възнаградителната лихва на кредитора и начин на формирането ѝ, съответно начин на изчисляване на наказателната лихва, дължима при неизпълнение на задължението за срочно погасяване на дълга, която лихва има правната същност на мораторна неустойка. Следователно, договорът валидно обвързва страните.

Договорът има предписаното задължително съдържание и реквизити, посочени в чл. 10 и чл. 11 от ЗПК. В него изрично е посочен общият размер на кредита и условията за усвояването му, лихвеният процент по кредита, за който няма пречка да е променлива величина, като изначално ясно и недвусмислено е посочен начинът на формиране на тази лихва. Уместно е да се отбележи, че макар и съдържащ променлива величина, по делото не се установи лихвата да е била променяна по време на действие на договора. Налице е отразяване на ГПР и на общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, а също и условията за издължаване, включително чрез подписване и прилагане на погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски.

По отношение на договорната лихва на първо място, следва да се съобрази, че процесният договор за кредит има за предмет предоставяне на финансова услуга по смисъла на пар. 13, т. 12 от ДР на Закон за защита на потребителите. Предвид легалната дефиниция за

"потребител" по пар. 13, т. 1 от ДР на ЗЗП, същият има характер на потребителски – по арг. от чл. 3, ал. 2 от ЗПК, тъй като от предметното му съдържание се установява, че паричният ресурс не е предназначен за извършване на търговска или професионална дейност от кредитополучателя. Съгласно чл. 143, ал. 2, т. 10 и 12 от ЗЗП, неравноправна е клаузата, която налага на потребителя приемането на клаузи, с които той не е имал възможност да се запознае преди сключването на договора, както и тази, която позволява на търговеца или доставчика да променя едностранно без основание характеристиките на стоката или услугата освен ако не е уговорена индивидуално. По арг. от чл. 146, ал. 1 от ЗЗП неравноправните клаузи са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално, като не е индивидуално уговорена клаузата, която е била изготвена предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието, особено в случаите на договор при общи условия. Съдът намира, че не е налице твърдяната от ответника нищожност на клаузата на т. 4 от раздел II на договора, като неравноправна. Същата съдържа ясно изложение на начина на формиране на възнаградителната лихва, поради което текста не се нуждае от тълкуване, а размерът на лихвения процент и на ГПР е съобразен с икономическите условия в страната и не е завишен спрямо процентите, обичайно приложими за този вид договори, с което потребителят да е бил поставен в неравностойно спрямо кредитора положение.

По отношение на претенцията за наказателна лихва в т. 10 от раздел II на договора за кредит, сключен между страните, е предвидено, че при забавени плащания, същите се отнасят в просрочие и се олихвяват с договорения в раздел II, т. 4 лихвен процент плюс наказателна надбавка в размер на законната лихва, считано от деня, следващ датата на падежа на съответната вноски, независимо дали същия е в неработен ден. Съгласно императивното правило на чл. 33, ал. 1 ЗПК при забава на длъжника кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата, като според ал. 2 от същата норма обезщетението за забава не може да надвишава размера на законната мораторна лихва. В настоящия случай това правило не е спазено предвид начина на формиране на стойността на лихвената надбавка – над 10% и съдът намира, че уговорката по т. 10 от раздел II на договора за кредит е неравноправна и противоречи на закона, а като недействителна не поражда правни последици и предявеният иск за т. нар. наказателна лихва е неоснователен. Кредиторът има право на обезщетение за забава по смисъла на чл. 86 от ЗЗД, но такъв иск не е предявен и не се разглежда.

Предвид изложеното предявените иски се явяват основателни по отношение на главницата и договорната лихва и следва да се отхвърлят по отношение на наказателната лихва.

От писмените доказателства и ССЧЕ се установява, че ответникът е изплатил общо 1885 евро на 14.08.2013 г., с което той е изцяло усвоен. С оглед на изложеното съдът приема, че в тежест на ответника е възникнало задължение за връщане на заетата сума ведно с уговорената възнаградителна лихва. Ответникът не доказва погасяване на процесния дълг, съставляващ неплатените погасителни вноски, поради което искът за заплащането на непогасената главница в размер от 1885 евро се явява основателен. Искът за заплащане на непогасена договорна лихва в размер от 148,05 евро за периода 15.01.2016 г. – 15.01.2019 г.

също се явява основателен.

С оглед изложеното, съдът намира, че по делото се установява наличието на всички правопораждащи спорното право юридически факти, като от друга страна не се доказва ответникът да е погасил в срок уговорените месечни вноски по процесния договор за кредит. Следователно, с настъпване на падежа и на последната погасителна вноска на 24.07.2017 г. за ответника се е породило задължението да върне изцяло на кредитора предоставения кредит, ведно с начислената договорна лихва. В този смисъл ищецът се позовава на изтичането на срока на договора и настъпил падеж на всички вноски, а не на предсрочна изискуемост, с оглед на което наведеното възражение на за изтекла погасителна давност, съдът намира за неоснователно. В случая спрямо главницата е приложима общата петгодишна давност. Предявяването на иска прекъсва теченето на давността, което в случая е настъпило с подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 ГПК /арг. от чл. 422, ал. 1 ГПК/, а през времетраене на процеса давност не тече. Същото е депозирано в съда на 15.01.2019 г. като спрямо падежа на главницата /24.07.2017 г./ до датата на подаване на заявлението по чл. 417 ГПК е изтекъл период, по-малък от пет години, поради което възражението за изтекла погасителна давност спрямо главницата е неоснователно. По отношение на вземането за начислената договорна лихва по т. 4 за периода от 15.01.2016 г. – 15.01.2019 г. също погасителната давност не е изтекла, доколкото тя в случая е тригодишна на основание чл. 111, б. „в” ЗЗД и се прекъсва на основание чл. 116 ЗЗД с предявяването на заявление за издаване на заповед за изпълнение, в случая – на 15.01.2019 г., следователно всички акцесорни претенции начислени преди 15.01.2016 г. следва да бъдат отхвърлени като погасени по давност.

По отговорността на страните за разноски:

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК ищеца има право на разноски съразмерно на уважената част от предявените искове. Видно от доказателствата по делото е, че е направил разноски в общ размер на 730,38 лева, както следва: в заповедното производство възлиза на сумата от 215,19 лева, представляваща 165,19 лева държавна такса и 50 лева юрисконсултско възнаграждение и в исковото производство възлиза на сумата от 515,19 лева, представляваща 165,19 лева държавна такса, 50 лева юрисконсултско възнаграждение и 300 лева депозит за вещо лице по съдебно-счетоводна експертиза. Съразмерно на уважената част от исковете, ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 485,86 лева.

На основание чл. 78, ал. 3 ГПК ответникът има право на разноски съразмерно на отхвърлената част от иска. Видно от доказателствата по делото е, че ответника е направил разноски в общ размер на 860,00 лева за адвокатско възнаграждение. Съразмерно на отхвърлената част от исковете ищеца следва да бъде осъдена да заплати на ответника сумата от 287,92 лева.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО на основание чл. 422, ал. 1 ГПК вр. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. чл. 430 ТЗ вр. чл.121 ЗЗД, чл. 86 ЗЗД и чл. 92, ал. 1 ЗЗД, че Т. С. Т., ЕГН ***** с адрес гр. С-ИЯ, ул. „Я.Ч.“ №..., ТЕ. ..., АП. ..., дължи на „ПИБ“ АД, ЕИК ..... със седалище и адрес на управление гр. С-ИЯ, бул. „Д.Ц.№ ..., сумите както следва: сума в общ размер на 1885 евро, представляваща главница, ведно със законната лихва от 15.01.2019 г. (датата на подаване на заявлението в съда) до пълното погасяване на задължението и договорна лихва в размер на 148,05 евро за периода от 15.01.2016 г. – 15.01.2019 г., като ОТХВЪРЛЯ исковата претенция за сумата в размер на 1023,35 евро – просрочена наказателна лихва за периода от 15.01.2016 г. – 15.01.2019 г. по договор за банков кредит № ...../..... г.

ОСЪЖДА Т. С. Т., ЕГН *****, да заплати на „ПИБ“ АД, ЕИК ....., на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК сумата от 485,86 лева представляваща направени по производството разноси съразмерно на уважената част от иска.

ОСЪЖДА „ПИБ“ АД, ЕИК ..... да заплати на Т. С. Т., ЕГН *****, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, сумата от общо 287,92 лева, представляваща направени по производството разноси съразмерно на отхвърлената част от иска.

Решението може да бъде обжалвано пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____